

Didžiausias kelionių organizatorius Baltijos šalyse UAB „Novaturas“ pritarukė milijonines investicijas iš vienos didžiausių privataus kapitalo investicinių grupių šiame regione „Enterprise Investors“. 2007 m. gruodžio 1 d. „Novaturas“ sudarė sandorį dėl kontrolinio bendrovės akcijų paketo pardavimo. Tai yra didžiausias per pastaruosius septynerius metus sandoris Lietuvos paslaugų sektoriuje, neskaitant mažmeninės prekybos, bankų ir telekomunikacijų.

Mūsų kontora atstovavo 14 akcijų pardavėjų. Prie sandorio dirbo Žilvinas Zinkevičius, Simona Oliškevičiūtė ir Agnė Jakaitė.

Gruodžio 5 d. sėkmingai užbaigtas Norvegijos verslo grupės „Orkla“ įmonės „Axellus“ sandoris. Sandorio užbaigimui buvo laukiama Latvijos konkurencijos tarybos pritarimo.

Prie sandorio dirbo advokatų kontoros teisininkai Dovilė Burgienė, Sandra Prichožaj, Inga Visockytė, mūsų kolegos Estijoje ir kita advokatų kontora Latvijoje.

Advokatų kontora atstovavo Norvegijos kapitalo IT infrastruktūros įmonei „Emmentor ASA“, kuri gruodžio 17 d. sudarė sutartis dėl vienos iš didžiausių Baltijos šalyse IT įmonių „Sonex Group“ akcijų įsigijimo.

„Sonex Group“ Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Rusijoje dirba 400 darbuotojų. Projektui Lietuvoje vadovavo Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN advokatas Ramūnas Petravičius. Prie sandorio dirbo 10-ies kontoros teisininkų komanda, taip pat teisininkai iš LAWIN grupės advokatų kontorų Rygoje ir Taline. Konkurencijos teisės klausimais konsultavo mūsų kontoros advokatas Marius Juonys.

Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN prisideda prie projekto „Gerbiausias Lietuvos įmonės 2008“ įgyvendinimo.

Lietuvoje pirmą kartą bus renkamos geriausia reputaciją turinčios šalies bendrovės – „Gerbiausias Lietuvos įmonės 2008“. Šio projekto metu bus kompleksiskai įvertinta dalyvaujančių įmonių reputacija ir išrinktos bei apdovanotos 50 gerbiausių šalies įmonių. Projektą inicijavo ir organizuoja verslo dienraštis „Verslo žinios“, komunikacijos konsultacijų agentūra „VRP | Hill & Knowlton“ ir viešosios nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „TNS Gallup“. Dalyvauti projekte kviečiamos visos šalies įmonės.

Projekto klausimyną parengė savo sričių ekspertai: investicijų bankas „GILD Bankers“ (vertės kategorija), Vilniaus universiteto Tarptautinio verslo mokykla (lyderystė), advokatų kontora Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN (valdymas) ir „VRP | Hill & Knowlton“ (atsakomybė).

Už įmonių vertės valdymo ekspertų grupės darbą atsakinga advokatų kontora – Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN, kontoros vadovaujantysis partneris Rolandas Valiūnas ir asocijuota partnerė Dovilė Burgienė dirbs kartu su kitais projekte dalyvaujančių įmonių atstovais.

ES TEISĖS NAUJIENOS

FINANSŲ TEISĖ

2007 m. gruodžio 5 d. Oficialiajame Europos Sąjungos leidinyje buvo išspausdinta Direktyva 2007/64/EB dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje (Mokėjimo paslaugų direktyva). Direktyva nustato elektroninių mokėjimų ES bendrojoje vidaus rinkoje teisinius pagrindus.

Mokėjimo paslaugų direktyva numato visapusišką teisinį mechanizmą, reguliuojantį visų mokėjimo paslaugų Europos Sąjungoje teikimą. Pagrindinis šios Direktyvos tikslas – užtikrinti, kad tarptautiniai mokėjimai Europos Sąjungoje būtų pat efektyvūs ir saugūs kaip nacionaliniai mokėjimai valstybėse narėse.

Tikimasi, kad Mokėjimo paslaugų direktyva skatins konkurenciją mokėjimo paslaugų rinkoje, atverdama ją naujiems dalyviams. Be to, Direktyva nustato bendrai mokėjimų eurais erdvei (angl. *Single Euro Payments Area* (SEPA)) būtiną teisinį pagrindą.

Mokėjimo paslaugų direktyva iš dalies keičia direktyvas 97/7/EB, 2002/65/EB, 2005/60/EB ir 2006/48/EB bei panaikina direktyvą 97/5/EB. Mokėjimo paslaugų direktyva turės būti perkelta į valstybių narių nacionalinę teisę iki 2009 m. lapkričio 1 d. vėliausiai.

Daugiau informacijos prašom ieškoti internete:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1914&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

PRIVATINĖ TARPTAUTINĖ TEISĖ

2007 m. gruodžio 7 d. Europos Taryba patvirtino reglamentą, kuriuo derinamos sutartinėms prievolėms taikytinos teisės normos („Roma-I“). Reglamentas nagrinėja daugelį klausimų, susijusių su tarptautiniams sutartinėms ginčams taikytina teise.

Reglamentas „Roma-I“ pripažįsta, kad įstatymų kolizijos teisės normų sistemos kertinis akmuo yra sutarties šalių laisvė pasirinkti savo tarptautinei sutarčiai taikytiną teisę. Reglamentas taip pat pateikia taikytinos teisės nustatymo taisykles kai nėra pasirinkimo.

Numatoma, kad reglamento „Roma-I“ dėka suinteresuoti asmenys, sprenddami tarptautinius sutartinius ginčus, turės daugiau aiškumo ir teisinio tikrumo. Dar vienas šio reglamento tikslas – paskatinti teismų sprendimų pripažinimą visoje Europos Sąjungoje.

Daugiau informacijos šiuo klausimu rasite internete:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/1872&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Jogailos g. 9/1, 01116 Vilnius
Tel. (8 5) 268 1888
Faksas (8 5) 212 5591
E. paštas vilnius@lawin.lt
www.lawin.lt

Puodžių g. 29a, 92125 Klaipėda
Tel. (8 46) 312 188
Faksas (8 46) 312 189
E. paštas klaipeda@lawin.lt
www.lawin.lt

Advokatų kontora Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN teikia paslaugas visose pagrindinėse verslo teisės srityse.

Kontoros specialistų darbas organizuojamas įmonių; finansų ir mokesčių; prekybos ir technologijų; turto ir aplinkosaugos; ginčų sprendimo ir transporto praktikos grupėse.

Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN yra LAWIN – pirmaujančių Baltijos šalių advokatų kontorų grupės – narė. LAWIN grupę kartu su mumis sudaro advokatų kontoros Klavins & Slaidins LAWIN iš Latvijos ir Lepik & Luhaäär LAWIN iš Estijos. LAWIN vienija daugiau nei 100 teisininkų ir yra didžiausia teisinių paslaugų teikėja Baltijos šalyse.

Lideika, Petrauskas, Valiūnas ir partneriai LAWIN pradėjo veiklą 1992 m. Vilniuje. Nuo 1998 m. veikia filialas Klaipėdoje. Šiuo metu advokatų kontoroje dirba daugiau nei 50 profesionalų.

Biuletenyje pateikta teisės naujienų apžvalga yra tik informacinio pobūdžio ir negali būti vertinama kaip teisinė išvada ar konsultacija.

LIETUVOS TEISĖS NAUJIENOS

MOKESČIŲ TEISĖ

2007 m. gruodžio 6 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 8, 9, 11, 21, 22, 23, 24, 28, 33, 34, 35 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas. Atsižvelgiant į Lietuvos įsipareigojimą iki 2009 m. gruodžio 31 d. palaipsniui didinti akcizo tarifą cigaretėms, kad jis pasiektų ES acquis nustatytą minimalų akcizo tarifą cigaretėms, įstatyme numatyta padidinti akcizo tarifą cigaretėms nuo 98,3 Lt iki 129,3 Lt už 1 000 populiariausių cigarečių nuo 2008 m. kovo 1 d. Mažmeninė populiariausių cigarečių pakelio kaina padidėtų 17,1%. Taip pat įstatyme padidinti akcizų tarifai benziniui, dyzeliniams degalams ir žibalui, kurie taikomi jau nuo 2008 m. sausio 1 d. Šie akcizų tarifai nustatyti ne litais už toną, kaip kad buvo iki įstatymo įsigaliojimo, bet litais už 1 000 litrų.

2007 m. lapkričio 13 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2, 3, 28, 31, 32, 40, 62, 80 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. X-1322. Įstatymu patikslinta apmokestinimo PVM tvarka, kai ūkio subjektams yra suteikiama teisė pasirinkti skaičiuoti PVM, taip pat panaikintas dvigubas

apmokestinimas PVM, atsirandantis tais atvejais, kai importuojamos prekės, kurios yra surenkamos arba instaliuojamos Lietuvoje. Įstatyme taip pat numatyta, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. akcizais apmokestinamomis prekėmis laikomi ir energetiniai produktai.

ĮMONIŲ TEISĖ

2007 m. gruodžio 13 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymas Nr. X-1367. Šis įstatymas įgyvendina 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/56/EB dėl ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi, peržengiančių vienos valstybės ribas. Įstatymas reglamentuoja įmonių, kurių teisinė forma yra akcinė bendrovė arba uždaroji akcinė bendrovė, vienos valstybės ribas peržengiantį jungimąsi.

Uždarosios akcinės bendrovės akcininkai vykdant teismo sprendimą turi pirmumo teisę įsigyti ne varžytinių metų parduodamas bendrovės akcijas, nors Civilinio proceso kodekso normose tai tiesiogiai ir nėra nurodyta.

2007 m. gruodžio 14 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-464/2007 UAB „Šilda“ v. D. K. konstatavo, kad uždarosios akcinės bendrovės akcininkai netenka pirmumo teisės įgyti Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka parduodamas uždarosios akcinės bendrovės akcijas tik viešųjų varžytinių metų. Tačiau tais atvejais, kai skolininkas naudojami jam Civilinio proceso kodekso 704 straipsnio 1 dalyje nustatyta teise, uždarosios akcinės bendrovės akcininkų pirmumo teisė išlieka, t. y. skolininkui (jokiu būdu ne antstoliui) tenka pareiga parduodamas uždarosios akcinės bendrovės akcijas pirmiausia siūlyti uždarosios akcinės bendrovės akcininkams. Skolininkui tenka pareiga raštu pranešti uždarojai akcinei bendrovei apie akcijų pardavimą, nurodyti perleidžiamų akcijų skaičių pagal klases ir pardavimo kainą, taip pat nustatyti protingą terminą, per kurį turi būti pareikštas pageidavimas pirkti visas akcininko parduodamas uždarosios akcinės bendrovės akcijas už kainą, ne mažesnę, nei buvo nurodyta pranešime, kainą ir protingą terminą, per kurį po pageidavimo pirkti akcijas pareiškimo į antstolio depozitinę sąskaitą turi būti sumokėtos reikiamos sumos.

DRAUDIMO TEISĖ

2007 m. lapkričio 15 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos Draudimo įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymas Nr. X-1324. Šiuo įstatymu buvo perkeltos 2005 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/68/EB dėl perdraudimo nuostatos. Perdraudimo veikla įstatyme apibrėžiama kaip ūkinė komercinė veikla, kuria prisiimama draudimo ar perdraudimo įmonės perduodama rizika. Įgyvendinus direktyvą, įstatyme numatyta, kad perdraudimo įmonės negalės vykdyti jokios kitos ūkinės komercinės veiklos, išskyrus perdraudimo ir su šia veikla susijusią veiklą (perdraudžiamųjų įvykių administravimą, tarpininkavimą, konsultavimą perdraudimo klausimais, perdraudimo specialistų mokymą ir pan.).

PRIEVOLIŲ TEISĖ

Prievolės abstraktumas reiškia tai, kad ji yra savarankiška ir nesusijusi teisiniu ryšiu su tuo teisiniu santykiu, dėl kurio ji atsirado, ir kad abstrakčios prievolės subjektai, reikalaudami vykdyti arba atsisakydami vykdyti iš abstrakčios prievolės kylančias pareigas, negali remtis tuo, kad yra ir galioja arba kad nėra ar negalioja tokios prievolės atsiradimo pagrindas. 2007 m. gruodžio 28 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-538/2007 K.G.M. v. UAB „Projektų grupė“ atsakovas pasirašė įsipareigojimo raštą, patvirtintą atsakovo bendrovės antspaudu ir bendrovės direktoriaus parašu, kuriame nebuvo įvardinta, už ką atsakovas įsipareigojo ieškovei sumokėti 80 000 litų sumą iki tam tikros konkrečios datos. Tai reiškia, kad atsakovo įsipareigojimas, t. y. vienašalis sandoris, yra abstraktus. Iš abstraktaus vienašalio sandorio atsiradusi prievolė taip pat yra abstrakti, todėl ji yra nesusijusi teisiniu ryšiu su tuo teisiniu santykiu, dėl kurio atsirado. Taigi iš atsakovo įsipareigojimo rašto atsiradusi prievolė, t. y. ieškovės teisė reikalauti ir atitinkama atsakovo pareiga sumokėti 80 000 litų, yra savarankiška ir nepriklausoma nuo to teisinio pagrindo, dėl kurio atsakovas pasirašė įsipareigojimo raštą. Prievolės abstraktumas taip pat reiškia tai, jog abstrakčios prievolės subjektai, reikalaudami vykdyti arba atsisakydami vykdyti iš abstrakčios prievolės kylančias pareigas, negali remtis tuo, kad yra ir galioja arba kad nėra ar negalioja tokios prievolės atsiradimo pagrindas. Be to, kai teisinis santykis yra atsiradęs iš abstraktaus sandorio, ne kreditorius turi įrodinėti jo reikalavimo teisės atsiradimo pagrindo buvimą ir galiojimą, bet skolininkas, norėdamas paneigti jam tenkančią teisinę pareigą, turi įrodyti, kad nėra teisinio santykio atsiradimo pagrindo, arba kad jis negalioja ar neteko galios.

Civiliniame kodekse įtvirtinta norma, draudžianti įskaityti reikalavimus, kurie ginčijami teisme, gali būti taikoma tik tiems atvejams, kai kontrahentas įskaitymą atlieka esant iškeltai civilinei bylai teisme. 2007 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas civilinėje byloje Nr. 3K-3-539/2007 Sentovart Industrial Group LTD v. UAB „Autostartas“ nurodė, kad įskaitymas yra vienašalis sandoris, nes jam pakanka vienos prievolės šalies pareiškimo, kuriuo apie įskaitymą pranešama kitai šaliai. Taigi tam, kad prievolė pasibaigtų įskaitymu, užtenka vienos prievolės šalies valios. Įskaitymo teisinės pasekmės (prievolės pasibaigimas) atsiranda nepriklausomai nuo kitos prievolės šalies valios ir požiūriu į tokį kontrahento veiksmą, tačiau būtina apie tokio veiksmo atlikimą pranešti kitai šaliai. Atsakovui ginantis nuo pareikšto ieškinio paaiškinimu apie atliktą įskaitymą, įskaitymo, kaip vienašalio sandorio, institutas suponuoja procesinę situaciją, kad šaliai, atlikusiai įskaitymą, nereikia dėl jos atlikto prievolės pasibaigimą sukėlusio veiksmo reikšti priešieškinio, reikalaujant teismą tokį įskaitymą patvirtinti.